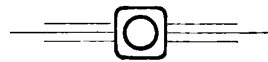

Молода Муза

VII.

СТЕФАН ЧАРНЕЦЬКИЙ

В ГОДИНІ СУМЕРКУ

ЛЬВІВ

НАКЛАДОМ М. ПЕТРИЦЬКОГО
З „ЗАГАЛЬНОЇ ДРУКАРНІ“ УЛ. АКАДЕМІЧНА 8.
1908.

UKRAINIAN BAZAR

2329 GRAYLING AVENUE

Digitized by Google **DETROIT, MICH.** Original from HARVARD UNIVERSITY

WID-LC

PC

3945

.C 473

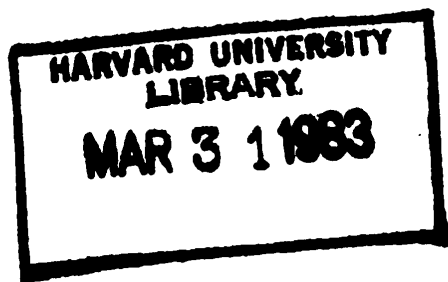
V13

X

CHARNETSKY

"V HEDYNI"

BAZANSKY GIFT

В годині сумерку.

Взрив. страс.

Д. Студняському

вигар

Захисовку

Львів 16/11 907.

СМУТНІ ІДЕМ.

Смутні ідем...

З пятном німих терпінь явились ми на сьвіт,
З чолом, завітчанім в зівялий ранком цьвіт;
Жите прибрало нас в зір згаслих діядем —
Смутні ідем...

В осінний, сірий день нас сумерк породив,
Беззьвіздних ночий шум в колиці нас пестив,
В тісний обруч судьби скрань втомлену кладем —
Смутні ідем...

Над нами не шумить труба бурливиx днів,
Не гріє сонце нас, ні громів дикий сьпів;
Безголосно колись торбани покладем —
...І в смутку відійдем...

3 ГІР.

Говерля.

Я бачу знов тебе! Он стать твоя біліє,
І око знов моє по твому блудить склонї;
Ось бач: вже сонця жар тепло на сьвіт весь сїє,
Лиш ти одна сумна у сніговій опонї!...

Поглянь довкола лиш: Хомяк вже зеленїє,
Вже Піп-Іван підняв чоло в блідій коронї,
Вже долом Прут шумить, вже літний вітер віє —
Лиш ти одна сумна у сніговій опонї!...

Горо, моя горо! Тебе я розумію...
Твоя судьба: — в снігу красніти та в інею,
Твоя душа — в зими обіймах вічно мліє,

Ти все сповита в мрак і літо над твоєю
Короною теплом ніколи не повіє — —
Гей! яка схожа ти із долею моєю!...

При водопаді.

Куди сповшені, гранітні, горді стіни
І смерековий ліс у вічній млі дрімучий —
В провалині страшній, у темних борів тіни,
Мов срібнолентий вуж — там повзе Прут ревучий.

Глянь в пропасть, звідкіля той дикий рев несеть ся,
Де філя з лоскотом в безодню поринає,
Де бовван на стрімкій підводній скелі дреть ся
І береги — піни завоями вбирає,

Де вколо челюсти, скель обриви холодні,
На чолах їх віки пером дощів порили
Природи засуд сей страшний в своїй погрозі:

Хто боввани ті взрять, що гинуть у безодні,
Хто филь почує рев — проч гордість! хай безсилий
Дух задрожить в покорі і трівозі!...

Хомяк.

Мов велитень грізний в горбів синявих краю
Обідраним хребтом над зелень виринає,
Здаєсь: щоглим чолом блакитів досягає,
На ньому зломи скель в промінню сонця с'яють.

Між зломами верхів буйні вітри гуляють ;
На скелі корчик сів і цвітом розцвітає —
Сльозою джуркало у стіп її спливає
І котить ся долів і губить ся у гаю.

В той край летить душа, там серце відпочине,
Буяти муть думки в небеснії простори
І око перебе лазурне, ясне море...

О сьвіт краси! У стіп його скрізь карли-гори,
Над ним лиш небо перлозоре, ясне, сине —
І Херувимів сьпів з його притворів лине...

По бурі.

Притихла буря... Низько над землею,
Тягнуть ся хмари втомлені, понурі;
Сонце сховалось під сіру кирею,
Хати здрімались задумані, хмурі...

У густій мраці потонули гори,
Тишина глухо звисла понад ними
І тільки вітер в лісовому мори
Поміж листками застогне сухими.

І тихим зойком в лісі понесеть ся
Та серед яру темного сконає,
І знов так тихо, як в серці по бурі...

Всьо в сон запало — спокій в душу преть ся,
А там, горою, під небесним плаєм
Тягнуть ся хмари втомлені, понурі...

Гуцульська пісня.

Мою колиску шум смерек пестив
І Прута шуми;
Понад колибу зимний вітер вив
Розбільні думи.

Мені табор овець ріднею став
У полонині;
Вже змалку гей! я верхи покохав —
Ті срібно-сині...

В полонині.

**Гори слонили мраки сині,
Туга дрімучий ліс покрила,
В глибокій сумерку годині
Отара хмар на небі плила...**

**Гей коби ти, дівчино мила,
Була в ту хвилю в полонині!
Пусто... Ліс туга оповила,
Склонились гори в мраки сині...**

Над каламутною водою.

Над каламутною водою
стою в задумі,
Уся моя душа, здаєть ся,
втонула в шумі.

Глухо об беріг філя плеще
та в камінь бєть ся —
І однотонна якась дума
в філях несєть ся.

Ріко співуча! Кілько в тобі
болісних стонів!
Кілько в тобі за душу рвучих,
тихих півтонів.

З далеких гір летиш в долину
бисто, нестримно;
Тебе не спинять у дорозі
спека, ні зимно.

В негоду сплав береш на плечі
з ялиць високих
Та несеш скорим філії ходом
у світ широкий.

І по дорозі думу мрієш
про сині гори,
Про Довбушеві горді стіни
та темні бори.

А я над твоїми водами
стою в задумі,
Уся моя душа втонула
у твоєму шумі...

Та бачить ся мені однака
судьба з тобою :
Як сплав в негоду й моє щасте
пішло з водою...

ДО НЕЇ.

2*

Прийди сповита в чар гаснучих рут,
Як день конати буде ;
Прийди з устами наче маків жмут,
Відслони білі груди...

Вколиши душу звуком срібних струн,
В вечірній чар привдій ся,
• Розжари грудь кровавим блиском лун
Тай... з мрією розвій ся!

Коби я міг як тії білі цвѣти,
Що на твоїй принадній груди вяли, —
Коби я міг так все при тобі мріти
Краси твоєї чаром зір поїти —
Як білі цвѣти, що на груди вяли...

Коби я міг, як тії білі цвѣти,
Що на твоїй чарівній груди вяли —
В твої промінні очі все глядіти,
Під подихом твоїм в нестямнім шалї мліти,
І вянути так, як цвѣти ті — конали...

Нераз в вечірнюю годину
Я йду поблизь твоєї хати
І чую як тугою линуть
Звуки вечірної сонати
В край зоряних сьвітів...

Я чую : Ти сама їх граєш
Так як колись... Чи на наругу?
Чи споминів у них шукаєш,
Чи присипляєш свою тугу —
За сном щасливих днів !

Нераз душа моя скимить
В глухі, беззв'язні ночі,
І сум туманний давить груди
І до землі толочить...

Нї снить ся стать мені твоя,
Нї твої сині очі,
А душа стогне і скимить
В глухі, беззв'язні ночі...

Ти їдеш там, де млисте, зимне море
Мутними філями змиває береги,
Де небо півночи студене, непрозоре
Спове всі думи мракою нудьги...

Ти їдеш там, де в холоді обіймах
Найкращі цвіти нидіють, і схнуть,
Де весна й осінь в нерозривних спіймах,
Мов рідні сестри поруч себе йдуть —

І прийде час вечірньої години,
Поглянеш оком на дрімуче море:
Над ним полярна мева лине в даль —

І оповита сірим сконом днини,
Почуєш філі тихі розговори —
А душі в нас оден сполучить жаль.

Як сумно ти грала в той вечір розлуки,
Як жалко твій сьпів линув в даль,
Неначе закляти хотів в свої звуки
Весь біль мого серця і жаль...

Ридали всі струни, акорди стогнали
І серце скиміло в грудях ;
Душа виривалась і руки дрожали
І сльози блестіли в очах.

Так дико твоєї гри линули звуки,
Мов море розбурханих фаль,
Що рвали з собою все горе розлуки
Всю тугу і смуток і жаль...

Не йди від мене.

Не йди від мене ти, що все сіяла
На небі мого щастя як промінна зоря
Диви: найкращі цвіти доля потоптала
І стежку заступили темні тіни горя...

Не йди! . . . . .

Твій голос — то слізна без слів
Молитва білих цвѣтів;
То тихий мельодийний сьпів
Із зазірних засьвітів...

Твій голос — то страшний проклін,
Аж серце каменїє...
Твій голос — то надгробний дзвін
Над труною надїї...

Ти була для мене цвітом рідних піль,
Снігу білим пухом з верхів моїх гір.
Ти була для мене сумом чорних ріль
І пошумом бору, що шлеть ся в простір...

Ти була для мене тим сьпівом без слів,
Що в смерк весняний усипляє луги.
Була ти — луною далеких огнів —
І образом тьмавим моєї нудьги!

За тобою!...

Нераз по тобі тужу в розжаленя годину,
Як вітер жалісно об рами бє віконні;
На дворі смутна ніч... Дощ стогне без упину —
Та дзвонить на вікні мельодії однотонні...

Душею я в той час в сьвіти забуті лину
І геть волочу всі гадки томлячі сонні...
На дворі темна ніч — дощ стогне без упину
Та дзвонить на вікні мельодії невгомонні...

В комнаті тишина - мені так дуже смутно,
Каятте, біль і жаль на мої груди сіли
І віко камінне від трумна відвалили...

Лишень на дні душі скимить щось ледви чутно;
Безслідно гине стон — з дощу сплітаєсь грою —
Душа моя, душа ридає за тобою...

(З Годлевського).

Зі згарищ мрій нам тільки ще лишилось,
Що можемо останком їх страдати,
На хрест бажання вбивши наше тіло,
Терпіне своє проклятем назвати,
І тим терпінем грудь свою поїти,
Й бажати мріти, не могучи мріти !...

Бо на тім сьвітї є, гей, є часами
Страшна розпука, врита так глибоко —
Що радби ти будучність вкрити млами,
Втроїти серце і... замкнути око !...

Кулявий сонет.

Як прийде осінь тиха, сумовита,
І вбере поле жовтою травою,
Земля затужить за леготом літа, —
Затужу за тобою...

Як прийде осінь тиха, сумовита
І всьо овіє тихою тугою,
Земля застогне — смутна, в скиби зрита, —
Заплачу за тобою...

А, як придуть зими беззв'язні ночі...
Повні тривоги, очікування, болю; —
Як студінь стисне чорну землі груді...

Забуття тїню вслоню твої очі —
Як забіліє сніг на моїм полію
...Може забуду !...

І вже в провалі тім плачу, дівчино,
Не підем стежкою одною
Ніколи та ніколи...

Мов судна два розігнані судьбою,
Мов збите листє, що вітри по поли
Женуть далеко, далеко сьвітами —
Минулись ми. — І ти пішла шляхами,
Де вічно рожі красніють пахучі,
Де вічно небо синіє прозоре; —
Передімною осінь, бурі, тучі
І чорна ніч, страшна як людське горе.

В ридван житя тобі любов і врода
Невільниками запряглись
І в прогони ідуть із леготом весняним.

Мене розпука, жаль, життя негода
Несуть безпутем болотняним,
А небо чорні думи залягли...
Я долом йду, а ти летиш горою ;

І вже у тім провалі сліз дівчино
Не підем стежкою одною,
Ніколи, вже ніколи...

За те колись потомлені плавбою,
У пізній вечір у прибою станем
При тихих берегах острова,
Де супокій вколише нас на цьвіти,
Де незглубима тишина гробова
Над нами кипарисом ме шуміти.

І біла вільха розпне сумні віти,
Де в затиші хрест камінний біліє —
Там допливем, моя ти безнадіє!...

Там і сльозу за нашим сьвітом зроним
І тихо голову утомлену приклоним
На віки, вже на віки...
Над нами кипарис буде шуміти,
І біла вільха розпне свої віти...

Може колись, в ніч місячну, чудову,
Як сьвітло злине на могили ; —
Ми плити повідвалюєм гробові
І в місяцевих блисків срібній фили
Зійдемо ся таємні і повійні,

Тиха, сумна, як мрії тїнь повїйна,
Ти крізь душі моєї йшла кімнати —
Сьвіти, де була пустка безнадїйна,
Ти стала цвїтом щастя устеляти.

Тиха, сумна, як сонця блеск вечїрний,
Що в срібній млї осїнній потапає —
Ти шезла - В душі простїр остав безмірний
На ньому туга панахиду грає...

Vogue la galère!

Я іду... Чорна ніч слонить тїню мене,
Вітер спомини звіє по минї;
Мов скиталець блудний човен мій пожене
Гей на море, на филї, на синї.

Я іду. Чи найду супокійний острів,
Чи забуду, як стрїну затише, —
Чи як тїнь піде там в слїд за мною любов,
Менї душу тугою вколише. —

Я іду, я іду... серед бурї огнїв
В вічну тїнь, в забутє, серед ночі
Тїлько море шумить свою думу без слів,
Тїлько жалїбно мева кигоче.

Слухай — клену ся — орлині крила
Розпущу ще раз і злину горою ;
Ще розжарить ся в грудях моїх сила —
На лет зірву ся... лиш ти будь зі мною.

Ще раз зірву ся в зоряні блакити
До зір, над хмари у безмір простору
І хоть вже сонцем не буду яснити,
Ще може блисну світлом метеору —

ОСІНЬ.

Осінь холодна, непривітна, зимна...
Покутну пісню вітер в полі віє,
Над сьвітом хмара сповершилась димна,
Як килим смутку, втрати, безнадії...

Осінь холодна, непривітна, зимна...
Покутну пісню в полі вітер віє —
І в душу філя тиснеть ся нестримна
Тих тонів смутку, втрати, безнадії...

(З Гамерлінґа).

Гей, гей, — чимало полетіло
Пташат від своїх гнізд,
Чимало хмар перекотилось,
Чимало згасло зьвізд! —

Гей, гей! — чимало із левади
Сплило води у ліс
І серця мрій чудових, ясних
Чимало час розніс?...

Часом моє серце такий тисне біль...
Як сумерку тиша понад стерні злине.
Розстогнаний вітер гуде серед піль,
Стеблом помітає та безслідно гине.

Часом моє серце такий тисне біль
І сум чорний лине із темних вигонів,
А сонна симфонія за шумом топіль
Впиваєть ся в душу акордами стонів...

Село нудьгує... Дерева рядами
В глухім каміннім сні
Понурені дрімають,
Димові хмари вють ся над хатами...

(А ті бліді осінні дні
Сумом лягають
В душу людини.)

Незамітно з села краєм дороги
Безхатний пес біжить
В широке поле...

(А вітер зжовклий лист мете під ноги
І тихо шелестить:
Гей де ти, доле,
Де щастя години? !)

Осінна днина згасла... Смутно
Сумерк находить,
А сонця і не було...

Хтось над водою ледви чутно
Плаче-заводить :
Літо минуло...

Над голі стерні місяць сходить,
А дощ з імлою
Пожовклі трави мочить...

В пустому полю вітер ходить
Тай за собою
Тугу волочить.

Не жди!..
(З Вольскої).

Не жди мене,
Не клич мене!
Слота, дерева буря гне,
Зблукану пташку вітер в сьвіт жене —
Не жалуй, не винуй мене!...

Забутих слів
Осїнь не верне,
Золотих снів
Вже не навїє!
З відцвилых нив, скінчених жнив,
З рож всохлих в полю ворожи долю,
Здійснена моя мріє...

І рож не стало...
День-у-день сонце палило
Землю... Зівяло
Всьо у городі,
Потому громи прийшли і тучі,
Пооббивали рожі цвітучі
І рож не стало...

І з чим я зрана
Під твої вікна прийду, кохана?
Горіли спеки і бурі вили,
Цьвіти в городі скрізь поломили —
І рож не стало...

Гей були рожі, чар-весна
І вина лились шумно,
Грянула осінь з поза хмар
І жовкне май... як сумно...

Бурлива молодість пройшла,
Що кровю в жилах грала,
Проснив ся сон, рожевий сон,
Всі луди доля взяла...

Було кохання! В раменах
Твоїх душа влївала,
Минув ся май, проснив ся сон
І туга лиш остала!

3 TEATPY.

4*

51

Ой не ходи Грицю...

Д. Н.

На сцені Гриць конав... На салі тїнь снувалась,
На душу втомлену глибокий сум лягав ;
На лиця камінні задума тиха клалась —
Тонуло в тиші всьо... На сцені Гриць конав...

В півсвітлі сумерку лице твоє тремтіло
І сльози ринули з розжалених зіниць
І дроз утаєна стрясала біле тіло —
А там — в штучній агонії конав невірний Гриць...

І стало жаль мені, що прийде та година,
Коли упаду й я на сцені житевїй,
Без оплесків та брав, неплаканий юрбою...

І мріялось мені в душі — моя дівчино !
Чи у годину ту з під твоїх чорних вій
Бодай одна сльоза покотить ся за мною ?...

Хата за селом.

Ідуть цигани... Гамір дивних слів
Ген-ген далеко чути :
Понурий вигляд тих дітий степів,
Іх пісні не збагнути.

Цигани йдуть... Табор шатро розбив
Далеко серед поля,
З грудий циганських тужний сьпів поплив
Сьпів дикий, як їх доля! —

Туга якась вас воліче сьвітами
З блідим пятном скитальства на чолі!
Не спинять вас в дорозі бурі, громи...

Моя душа циганська із шатрами
Тими зрослась — здаєсь на край землі
За вами йшлаб — безщасні діти Шоми!

HA KAPHETÏ.

Мов нині бачу всьо. На салі балевій
Веселий гамір слів за шумом шовку веть ся
І мерехтить кругом світел дріжучих рій
І гомін музики мелянхолійно леть ся...

У вирі ми пливем! Я подих чую твій
І голос твій дзвінкий і дрозж руки твоєї,
Мені в очах погас світил тремтючих рій,
Я тихо прошептав: О будь, ах будь моєю!...

Гей знаю, що не підеш ти в жите за мною,
В жите, що мріє тінню беззв'язної ночі
А прецінь серед виру з такою туюю
За тобою безвідно блудять мої очі...

Як філя срібних звуків чаром нас овіє,
Я стать твою принадну обійму рукою,
Душа моя про щастє злоті мрії мріє —
Хоть знаю, що не підеш ти в жите зо мною.

Еh, vive la vie! Нехай заграє сьміх,
В огню керви жите нехай порине,
Проч сум з чола! Туди, де море втіх,
Де забуде... В одній шумній годині
Переживем терпіня днів усіх —
Нехай заграє сьміх!

Еh, vive la vie! Най пісня рвесь пуста!
І струями най шумно ллють ся вина;
Ти нахили вишневі уста,
Ах ти у пристрасні обійми йди, дівчино,
Най злучить нас на хвилю гра пуста,
Гей нахили уста !...

МІЙ АЛЬБОМ.

На дорогу.

(Г...)

Казали мені люди, що в нову — податись
Гадаєте — дорогу. Вже і костюм шиють,
Мірт жде, щоби вінком головку вашу вбрати —
Всьо готове... Ще тільки перед сьвітом криють. —

І в тім невдала фарса! Бо й по щож таїти,
Яж певно не торкну докором струн сумліня,
Бо я вас розумію: Жити, жити, жити! —
В нову дорогу йдете — по нові вражіння!...

Не жаль мені годин прожитих разом з вами,
Хоть їх нераз душа з тугою споминає,
Нераз уста вишневі надять ще чарами --
Минуло... Щож робити? „Всьо йде, всьо минає“...

Вам здавалось, що я би дуже зажурился
Та в рими вас врізьбив і мого серця болі,
Дарма! В житю так часто.— Перший акт скінчив ся
Бою ся, що у другім випадете з ролі...

У гору занавіса! Най житя година
Безжурно вам минає скорим птахи летом;
Із серця вам бажаю: щастя, долі — сина,
А син ваш ясна пані, щоби був поетом!

Щоби великий жар кохання ніс у груди,
А в серцю тиху тугу зоряної ночі —
Щоб вмів орлом знести ся над житє, над брудн...
(А син ваш мавби певно ваші сині очн...)

Щаслива вам дорога! Непроглядну вслону
Киньте на наше вчора — завтра йдїть стрічати,
Може вам скрань вбере у золоту корону,
А доля цвїтом щастя шлях буде встеляти...

Іди, іди! В моїй душі глуха пустеля
Оживить ся... Ось слухай: йде юрба криклива;
Хто зна, чи ще коли зійдемось — *mia bella* —
Йди на житє нове — іди — і будь щаслива!...

В томлячу хвилю...

Чи тямиш ту бліду, погаслу днину
Вбрану в мельодію розжалених піль?
Мраки лягали на пусту долину

І смуток ніс ся від далеких ріль,
Котив ся ген над зжатыми ланами
Та опиняв ся на верхах топіль...

Сонце давно вже вснуло за лісами,
Тонули в млі верхівя синіх гір
І якась туга мріла понад нами...

Туга, що душі рвала ген до зір
В далекий сьвіт розмріяня, спокою,
В манячий безмір — в незнаний простір...

Тихо було. Повільною ходою
Сходила ніч. Від ліса сонно плив
Посвист вітрів, що скаргою сумною

Вдирав ся в груди — а з понад зжовклих нив
Йшов зимний шум і шепоту словами
Твою розмрійну білу скрань пестив.

Чи тямиш ти хвилину обезтями
Молитву душ — без звуків та без слів
І тиху ніч з дріжучими зьвіздами ?

А в ній відлетну пісню журавлів,
Як линули над нами в тій годині
Чи тямиш?... Гей минуло стільки днів!...

А прецінь ще в моїй душі і нині
В томлячу хвилю поворотних снів
Будять ся тихі звуки лебедині —

Се та відлетна пісня журавлів...

Місячна соната.

Часом, як смерк розстелить сірі крила
І довгі тіни стануть западати,
Ти в дім приходиш моя, ясна біла —
І крізь самотні тихо йдеш кімнати.

Віє від тебе запах рож весняних,
Що завітчали скрань твою дугою;
Ідеш до мене, а в очах коханих
Тремтить жалоба срібною росою...

Мовчки сідаєш поруч мого ложа,
Топиш у мині добрі, тихі очі —
На твоїй груді гасне біла рожа,
Сповита в чари місячної ночі...

Чи знова кличеш у сьвіти забуті
На стрічу сонцю — сонцю золотому?...
Звідкиж той безмір смутку в кожній нуті,
Смутку, неначе шуми, що їх віє
Вечірній вітер понад сонне море...

І знов на струни, що покрились ржою
Кладеш легонько свої білі руки,
І чути пісню...

Люблю тебе! Все тужу за тобою...
В тобі відбив ся сум землі моєї,
В тобі відбилися зорі сьвітла грою
І сонця скін в скервавленій киреї...

Люблю тебе, як ранній сьміх природи,
Як даль степів завіяних снігами —
Люблю тебе як небо в час негоди,
Люблю тебе !...

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

І так усе, як смерк розстелить крила
І сірі тіни стануть западати —
Ти в дім приходиш моя, ясна біла,
Крізь опустілі тихо йдеш кімнати,

Мовчки сїдаєш поруч мого ложа,
З усьміхом дивиш ся у мої очи,
На твоїй груді гасне біла рожа.
Сповита в чари місячної ночі...

В розмріянь болісній годині.

В розмріянь болісній годині,
Як смерк прислонить сонні гори, —
Вітер з травою в полонині
Веде таємні розговори...

В розмріянь болісній годині,
Як зашумлять вечірню бори,
А небом хмари плинуть сині —
Сум крізь душі іде притвори...

Тебе я жду в таку годину...
Мені здаєть ся, що в вечірній
Мельодії гір — твій вчую сьпів...

Я жду тебе моя дівчино!
Прилинь! Промов! В тиші безмірній
Потоне гомін твоїх слів...

В розмріянь болісній годині
Нераз тебе ввижає зір!
Крізь осіннії мряки сині,
Крізь вільний чорних піль простір

Пливеш до мене з шумом гір,
Де плесо рік шумить зелене —
З дрожанєм мерехтячих зір
На крилах мрій летиш до мене.

І як сон осінної ночі
З туманів срібних виринаєш,
Смутна стаєш передімною...

Топиш в мені погаслі очі
І знов у сірій млі щезаєш,
Та спокій мій іде з тобою...

Хвилі.

В каварні.

Минають дні, минають ночі
Ти за буфетом все сама ;
В утому вбрали твої очі
Сліди недоспаної ночі —
Жалоба в них тремтить німа...

Скажи маленька, — чи ніколи
В тебе не будить ся душа ?
І чи заплакати не хоче,
Що марно йдуть і дні і ночі —
Ти за буфетом все сама...

„Там де гора чорна, сумна“.

Нераз в душі моїй снують ся
Старої пісні тихі звуки:
Комната смерк — скрізь тіни вють ся —
Сум надвечірної години,
Поруч рояля стать дівчини,
Золоті коси, білі руки.
І пісні тихі, сумні звуки...

Нераз ще крізь душі притвори,
Мов візія у туман сповита
Тяжка, як смуток Черногори,
Снуєть ся арія сумовита,
Снуєть ся призабута нута
Мов з глибини душі добута,
І власним серцем пережита...

Баркароля.

Ходи дівчино! Над ручаєм
Шпаркий нас човен жде; —
Гей, попливем дрімучим гаєм,
Води задуманої плаєм —
Нас филя поведе!...

Ходи дівчино! В тихім гаю
Довкола берегів,
Лісні нас цвіти повітають...
В шовкових травах серед маю
Русалчин чуєм сьпів.

Заквітчана в ясній короні
Полинеш скарбе мій!

В імлистій срібленій обслоні
Попливемо на гладкій тоні
В сьвіт забутя і мрій!...

І занесе нас срібна філя
Як птахи скорий лет,
Де вільхи розстелили гиля —
Гей понесе нас срібна філя,
Де гнеть ся очерет...

Байдужні нам житя невгоди,
Байдужний сьвіта гнів,
Нас серед тихої природи
На сон вколишуть темні води,
Тужливий сум лісів.

Ходи дівчино! Над ручаєм
На нас човенце жде;
Гей попливем дрімучим гаєм
Води задуманої плаєм
Нас філя поведе...

В беззв'яздну ніч...

Бувають сні такі тяжкі, утомні,
Що наче камінь давлять сонні груди...
Ніч... сірі тіни, як мій сум бездомні,
Тишина дзвонить... Пусто, глухо всюди...

Мов степ глухий, далеке, темне море,
На шибі світло ломить ся тремтяче ;
Судно без керми чорні філі поре,
На скелі мева вмирає і плаче...

Блїдавий блеск облив дрімучі філі
І струя світла на судно упала :
Дві монахині голови схилили ;
Мертва дівчина біля них лежала...

Пливе судно безголосно водою,
Весло не плеще, філя задрімала ;
Погасли зв'язди... Ніч глухою тьмою
Понад землею сонною запала.

І вснуло вже утомленеє море
Глибоким сном в обіймах тіний ночі;
Судно без керми чорні філі поре,
На скелі мева жалібно кигоче...

Бувають сні такі тяжкі, утомні,
Що наче камінь давлять сонні груди...

На виставці.

Із полотна глядиш на мене
Таким безмірно сумним зором,
А в ньому тиха мелянхолія
Мішаєсь з уданим докором.

У кутиках усток вишневих
Таїть ся скромно відтїнь злости —
І є щось в тобі із Мадонни
Й з опереткової Ніоби...

О пані! Тут тебе у рамі
Так дешевенько мож купити! —
А я не знав ціни й готов був
Колись тебе — житєм платити...

Вечірня.

Церков. Товпа народа. На понурі стіни
В срібнім завою димів — сумерк ляг вечірний;
На склепінях дрозачі розснувались тіни,
А над товпою віє сум якийсь безмірний...

Тихо... Юрба щезає в сумерку опоні,
Затерли ся контури... мов привид заклитий...
Лиш в горі, в філях сьвітла видний на іконі
Символ душ наболілих: Бог на хрест розпнятий!...

Смутно... Товпа схилила скрань в німій покорі,
Понад нею снують ся запахи кадила,
А на душі нависла якась туга сіра...

І вільно понесла ся пісня по притворі —
Пісня-скарга понура й глуха як могила,
Як покаяне тиха, а смутна — як віра...

При заході.

На синій шибі сонних филь
Стелив ся сонця срібний луч;
Луна лягла на зелень гиль
І кров багрила стіни круч —

А филі глухо на долині
Вечірню думу вигравали,
Тиху як сон, як тайна ночі...
Гей филі преглибокі сині,
Що так у душу зазирали
Як єї очі...

І гарно було. Чорний ліс
В обіймах мрак стояв та мрів,
А вітер сум на гори ніс
Понад вершки смерек, грабів...

І всьо у сумерках губилось
Блідли краски — а філії грали!
А сонце багряну кирею
Скидало, за гору котилось
І гасло... А як тихо стало,
Я чув як в грудях заридало
Серце за Нею !...

Минувшости.

(З Петшицкого).

Пращай моя дівчино, гей прощай мій раю !
Іду ; уже за мною падуть тіни ночі ;
Чому сльоза прибрала твої гарні очі
Слухай : тобі в останнє нині пісню граю...

Хвильку була ти щастем... Вже „завтра“ студене
Млою спове твій чар і коси гебанові,
Жар, що ним твої очі тліли пречудові —
Иньші уста і очі всьміхнуть ся до мене...

Вітер образ твій звіє, моє ти пещене,
Гамір в рійній каварні слід твій позмітає,
Завтра будеш далеко, далеко від мене...

Молодість, хвилю щастя ставив я на карту.
Скажи колись, (як може дехто поспитає :)
Любов наша — се була *comedia del arte* !...

Не жду спокою!...

Не жду спокою! Бурі жду,
Щоби заграла громом;
Най оловяним звоєм хмар
Над моїм стане домом...

Її сьвятих огнів я жду,
Коли над головою,
Розсвітять темний небозвід
Кервавою луною!

Не жду спокою! Бурі жду,
Щоби вітри завили,
Щоби у грудях молодих
Іскри в пожар займили!

Най прийде буря, грім, вогонь
Най прийде заверуха —
Розібють сірі тумани,
До бою скріплять духа!...

An einen meines Namens nach meinem Tode

(За Лілієнкроном.)

Гей чи заглянеш ти коли
В світ моїх дум?
Чи він розжарить груди твою
Чи зрушить ум?

Може в далекий підеш світ
Із сих сторін,
Я ще у тій долині зріс,
Тут стріну скін.

В народа мого сум та біль
Я пісню вбрав,
Той звук безвідно у душі
Моїй ридав...

Гей — відкіля в грудях твоїх
Зловіщий сьпів,
Чом на дідівські скарби впав
Твій жах і гнів,

Чом на зіниці ти свої
Так бров стягнув —
Прости, прости що дідо твій
Поетом був...

З М І С Т.

Сумні ідем	7
З гір.	
Говерля	11
При водопаді	12
Хомяк	13
По бурі	14
Гуцульська пісня	15
В полонині	16
Над каламутною водою	17
При заході	18
До Неї.	
Прийди	21
Коби я міг	22
Нераз в вечірною годину	23
Нераз душа моя скимить	24
Ти їдеш	25

Як сумно ти грала	26
Не йди від мене	27
Твій голос	28
Ти була для мене	29
За тобою !	30
З Годлевського	31
Кулявий сонет	32
І вже в провалі	33
Тиха, сумна	37
Vogue la galère !	38
Слухай	39

Осінь.

Осінь холодна непривітна	43
З Гамерлінга	44
Часом моє серце	45
Село нудьгує	46
Не жди	48

З театру.

Ой не ходи Грицю	53
Хата за селом	54

На карнеті.

Мов нині бачу	57
Гей знаю, що не підеш	58
Eh vive la vie	59

Мій альбом.

На дорогу	63
В томлячу хвилю	65
Місячна соната	68

В розмір'янь болісній годині	71
Хвилі.	
В каварні	75
„Там де гора чорна, сумна“	76
Баркароля	77
В беззв'яздну ніч	80
На виставці	82
Вечірня	83
Минувшости	86
Не жду спокою	87
An einen meines Namens	88

Літературне видавництво „Молодої Музи“ видало досі:

- I. Василь Пачовський: Жертва штуки, нарис 1 К.
  - II. Петро Карманський: Блудні огні, поезії 80 с.
  - III. Михайло Яцків: Казка про перстень, оповідання 2·50 К.
  - IV. Василь Пачовський: На стоці гір, поезії в оправі 2 К.
  - V. „Привезено зілля з трох гір на весілля“ арт. одноднівка 40 с.
  - VI. Володимир Бирчак: Під небом півдня, оповідання 1 К.
  - VII. Ст. Чарнецький: В годині сумерку, поезії 1 К.
  - VIII. Сидір Твердохліб: В сьвічаді плеса, поезії в оправі 1·60 К.
-

79

Складав Йосиф Гендзель.
Друкував Іван Вдовяк. - -